

SÁMEDIGGE

Sámediggeájrás Sametingsrádsmedlem

DIJÁ SIEV. / DERES
REF:

MIJÁ SIEV. / VÁR
REF:
26/3125-33

BIEJVVE / DATO:
23.06.2026

IJ ALM. / U.OFF.:
Offl.[xx]

Guláskuddam - dárbo sáme fálaldagájda, árdnigijda ja dájmajda Viestarmera válggabijran

Sámedigge gáhttju sáme sebrudagáv Viestarmera válggabijran guláskuddamij dárboj birra sáme fálaldagájda, árdnigijda ja dájmajda dajna ulmijn dárojuhttemvájkkudusáj vahágahttemav divvot válggabijran.

Duogásj

Duohtavuoda- ja sábadimkommisjávnná rappárttá baktu ja dan tjuovvolime giehtadallam sihke Sámedikke ja Stuorradikke, le sjaddam tjielgas jut dárbo sábadibmáj dárojuhttema maŋŋela la viehka stuorra. Dárojuhttem le hávijt buktám bájkálasj sebrudagájda ma hæhttuji divoduvvat. Vájku viehka állo barggo le dagádum nannitjit ja ælládahtátjit sáme kultuvrav, de le ájn edna barggo báhtsám. Moattes li sáme gielav ja kultuvrav massám, ja soajttá dárbaŋi bagádusájt ja dárjav gá galggi ietjasa sáme identitietav gávnnat, ruoptot vállidet jali dav nannit. Moadda sajijn ælla æjvvalimsaje sámeaktisasjuohtaj.

Gájka sáme galggi adnet máhttelisvuodav oattjotjit sáme mánárgárdefálaldahkaj, sáme áhpadussaj vuodo- ja joarkkaskávlán, ja stuoves æjvvalimsadáj sáme giella- ja kulturfálaldagáj.

Sámedigge gáhttju guovlulasj guláskuddamprosessajda ulmijn buktet ávdđán dárbojt sáme fálaldagájda, árnigijda ja dájmajda juohka válggabijran. Guláskuddam galggá vuodov biedjat árvustallamij jus ja makkir láhkáj iesjuhttik sáme válggabijrra dárbaŋ nannusap jali ietjálágásj vuorodimijt boahhteájggáj ælládahtátjit, bisodittjat jali nannitjit sáme gielav ja sáme kultuvrav.

Maŋep jahkegávdan 2026 tjadát Sámedigge guláskuddamav Viestarmera válggabijran. Dát le nælját válggabijrra gánná dákkir guláskuddam tjadáduvvá. Ávdebut li læhkám álmuktjáhkanime Nuorttaguovlo-, Oarjelsáme- ja Lulleguovloválggabijrajn. Gálmma jage duogen galggá tjadáduvvat guláskuddama gájka Sámedikke válggabijrajn.

Uimme

Guláskuddama ájggomussan le oadtjot vásstádusájt tjuovvovasj gatjálvisájda:

- Makkir dárbo li sáme bájkálasj sebrudagájn ja ájnegis ulmutjijn ávddálijguovlluj divotjit dárojuhttemvájkkudusáj vahágahttemav válggabijran?
- Majt máhtti bájkálasj sáme akterra iesj dahkat?
- Makkir suorgijn máhtta aktan barggat suohkanij ja vuona ásadusáj ja organisasjávnnáj?
- Man ávdás bierrí Sámedigge dilev láhtjet?
- Le gus dárbo rievddadimijda jali nannimijda Sámedikke dárjajn ja árdnigijn, ávdep átsádallamij gáktuj?

Sihkarastájtjut jut guovlulasj guláskuddama galggi vaddet buorre dádjadusáv dárboj birra Sámedikke válggabijran, de soajttá ávkálasj álget dáj gatjálvisájs:

1. Kultuvralasj ja gielalasj dárbo:
 - a. Makkir dájma li duv/dijá mielas dárbulattja nannitjit, vuojnnusij buktet ja bisodittjat sáme gielajt dán guovlon?
 - b. Makkir dájma li dunji/didjij dárbulattja nannitjit, vuojnnusij buktet ja joarkedit kulturdájmajt ja/jali árbbedábálasj máhtov dán guovlon?
2. Máhtto ja máhtudahka:
 - a. Makkir hásstalusá duossto duv/dijáv almulasj dievnastusájn ma li kultuvralattjat hiebaduvvam, ja majt máhtta tjoavddet dáj hásstalusájt?
 - b. Makkir dájma jáhká li dárbulattja nannitjit diedulasjuodav ja máhtudagáv sáme kultuvra ja histávrá birra sijá guovlon?
3. Økonomijalasj ávddánahttem:
 - a. Gáktu máhtta Sámedigge buorep láhkáj doarjjot sáme æládusájt dán guovlon?
 - b. Makkir doarjjaárdniga jali økonomijalasj doarjaprográmma li dárbulattja bájkálasj sáme dárboj duosstomin?
4. Sivijla sebrudahka ja æjvvalimsaje:
 - a. Le gus nuoges æjvvalimsaje ja kultuvrraariená sáme dájmajda dijá guovlon? Jus ij, makkir æjvvalimsaje jali ariená dárbahuvvi?
 - b. Majt máhtta nannit sáme sivijla sebrudagáv ja organisasjávnnásebrudagáv?
5. Aktisasj barggo ja guojmmebargge:
 - a. Gáktu máhtta Sámedigge oassálasstet nannitjit aktisasj bargov sáme ásadusáj, bájkálasj oajválattjaj ja ietjá guoskavasj akterraj gaskan, duola dagu æládusakterra, dijá guovlon?
 - b. Le gus sierralágásj aktisasj barggosuorge jali prosjevta dijá guovlon ma duv/dijá mielas vierttiji vuoroduvvat?

Álmmuktjáhkanime

Guláskuddama aktijvuodan Viestarmera válggabijran gáhttju Sámedigge gájka berustiddijit álmmuktjáhkanimijda dáj bájkijn:

- Ájluokta: gasskavahko bárggemáno 26. b.
- Sálát: duorastagá bárggemáno 27. b.
- Suorttá: gasskavahko ragátmáno 9. b.
- Áhkánjárgga: duorastagá ragátmáno 10. b.

Ienep diehto ájge ja bájke birra almoduvvá sámedikke næhttabelijn ja sosiála medijájn.

Álmmuktjáhkanime li ráhpasa gájkajda. Dálkkuduvvá sámegielas dárogiellaj.

Káffatjáhkanime:

- Ruongo: Ragátmáno 10. b. kl. 12:30-14:00, Spansdalen grendehus
- Skánik: Ragátmáno 11. b. kl. 12:00-14:00, Várdobáiki

Guláskuddam

Gájkka gudi sihti, máhtti tjálalasj guláskuddamvástádusáv sáddit Sámedikke næhttabiele baktu. Guláskuddamájggemierre I ragátmáno 18. bieje 2026. lenep diedo ja guláskuddamsjebmá gávnnu dánna: [Aktive høringer - Sámedigge](#)

Jus dán i máhte rádjat digitála guláskuddamvástádusáv, de máhtá midjij rádjat guláskuddamvástádusáv pástá baktu.

Sámedigge - Sametinget

Postboks 3

9735 Kárášjohka/Karasjok

lenep diedo

Sámedigge gáhttu sihke guláskuddaministutusjávnnájt ja ájnegis ulmutjijt diedoijt juohket álmuktjáhkanimij birra ja guláskuddamav vijddásappot ietjá organisasjávnnájda, ásadusájda jali ájnegis ulmutjijda gudi berusti oassálasstet.

lenep diedo guovlulasj guládallamprosessá birra gávna Sámedikke næhttabielen.

Gulaskuddan – dárbu sámi fálaldagaide, ortnegiidda ja doaibmabijuide Viesttarmeara válgabiirres

Sámediggi bovde Viesttarmeara válgabiirre sámi servodaga searvat gulaskuddamii sámi fálaldagaide, ortnegiid ja doaibmabijuid birra maid ulbmil lea njulget dáruiduhttima vaháiid válgabiirres.

Duogáš

Duohtavuoda- ja soabahankommišuvnna raporttas ja das go Sámediggi ja Stuoradiggi leat meannudan dan, lea čielgasit bohtán ovdan ahte lea stuora dárbu njulget vaháiid maid dáruiduhttin lea dagahan. Dáruiduhttin lea hávváduhtán báikegottiid ja háviid ferte dikšut. Vaikko vel leage ollu dahkkojuvvon sámi kultuvrra revitaliserema ja nannema ovddas, de lea ain báhcán ollu bargu. Ollugat leat giela ja kultuvrra massán, ja sii sáhttet dárbašit veahki ja doarjaga dan proseassas go áigot gávdnat, váldit ruovttoluotta dahje nannet iežaset sámi identitehta. Ollugiin váilot sámi searvevuodaarenat.

Buot sápmelaččat galget oažžut sámi mánáidgárdefálaldaga, sámegeiel oahpahusa vuoddo- ja joatkkaskuvllas, ja vejolašvuoda jeavddalaččat searvat deaivvadanbáikkiide gos lea sámi giella- ja kulturfálaldat.

Sámediggi bovde guvllolaš gulaskuddanproseassaide maid ulbmil lea oažžut ovdan juohke válgabiirre dárbbuid sámi fálaldagaide, ortnegiidda ja doaibmabijuide. Gulaskuddan galgá leat vuodđun go árvvoštallat man muddui ja movt iešguđet sámi válgaguovlluin lea dárbu nannet dahje rievdadit ánggiruššama sámi gielaid ja kultuvrra ealáskahttimiin, seailluhemiin dahje nannemiin.

Sámediggi doallá gulaskuddama Viesttarmeara válgabiirres jagi 2026 nuppi jahkebealis. Dat lea njealját válgabiire gos dollojuvvon dákkár gulaskuddan. Ovdalaččas leat dollojuvvon álbmotčoahkkimat Davveguovllu, Lullisámi ja Nuortaguovllu válgabiirriin. Sámediggi áigu golmma jagi áigodagas doallat gulaskuddamiid buot válgabiirriin.

Ulbmil

Gulaskuddama ulbmil lea oažžut vástádusaid čuovvovaš jearaldagaide:

- Maid sámi báikegottit ja ovttaskas olbmot dárbašit dás duohko vai sáhttet njulget vaháiid maid dáruiduhttin lea dagahan válgabiirres?
- Maid báikkálaš sámi aktevrrat sáhttet ieža bargat?
- Guđiin surggiin sáhtta leat heivvolaš ovttasbargat suohkaniiguin ja Norgga ásausaiguin ja organisašuvnaiguin?
- Maid galggašii Sámediggi láchit?
- Ovdeš vásáhusaid vuodul Sámedikki doarjagiiguin ja ortnegiiguin – leago dárbu rievdadit dahje nannet daid?

Vai sihkkarastit ahte guvllolaš gulaskuddamat mielddisbuktet vuđolaš ipmárdusa dárbbuin mat Sámedikki válgabiirriin leat, de sáhtta leat ávkálaš atnit čuovvovaš jearaldagaide vuodđun:

1. Kultuvrralaš ja gielalaš dárbbut:
 - a. Makkár doaibmabijut du/din mielas dárbašuvvojit sámegeiela nannemii, oainnusmahttimii ja seailluheapmái din guovllus?
 - b. Makkár doaibmabijut du/din mielas dárbašuvvojit kultuvrralaš doaimmaid ja/dahje árbevirolaš máhtu oainnusmahttimii, nannemii ja joatkagii din guovllus?

2. Máhttu ja gelbbolašvuohta:
 - a. Makkár hástalusaid don/dii vásihehpet kultuvrralaččat heivehuvvon almmolaš bálvalusaid fidnemis, ja maid sáhtta dahkat čoavdin dihte hástalusaid?
 - b. Makkár doaibmajut du/din mielas dárbbášuvvojit buoridan dihte didolašvuođa ja máhtu sámi kultuvrras ja historjjás din guovllus?
3. Ekonomalaš ovdáneapmi:
 - a. Movt sáhtta Sámediggi buorebut doarjut báikkálaš sámi ealáhusaid din guovllus?
 - b. Makkár doarjjaortnegat dahje ekonomalaš doarjaprográmmat dárbbášuvvojit vai sáhtta dustet báikkálaš sámi dárbbuid?
4. Siviila servodat ja deaivvadanbáikkit:
 - a. Leatgo din guovllus doarvái deaivvadansajit ja kulturarenat sámi doaimmaid várás? Jus eai, makkár deaivvadansajit dahje arenat dárbbášuvvojit?
 - b. Maid sáhtta dahkat nannen dihte sámi siviilaservodaga ja organisašuvnadoaimmaid?
5. Ovttasbargu ja searvevuohta:
 - a. Movt sáhtta Sámediggi veahkkin nannet sámi ášahusaid, báikkálaš eiseválddiid ja eará relevánta aktevrraid, ovdamearkka dihte ealáhusaktevrraid, gaskasaš ovttasbarggu din guovllus?
 - b. Leatgo din guovllus dihto ovttasbargodoaimmat dahje prošeavttat maid din mielas galggašii vuoruhit?

Álbmotčoahkkimat

Gulaskuddama oktavuodas Viesttarmeara válgabiirres, bovde Sámediggi buot berošteddjiid álbmotčoahkkimiida:

- Ájluovtas: gaskavahku borgemánu 26. beaivvi
- Sálahis: duorastaga borgemánu 27. beaivvi
- Suorttás: gaskavahku čakčamánu 9. beaivvi
- Áhkánjárggas: duorastaga čakčamánu 10. beaivvi

Eambo dieđut áiggi ja báikki birra almmuhuvvojit Sámedikki neahttasiiddus ja sosiála mediain.

Álbmotčoahkkimat leat rabas čoahkkimat. Čoahkkimat dulkojuvvojit sámegielas dárogillii.

Lágiduvvojit maid gáfestallančoahkkimat dáppe:

- Runjus: čakčamánu 10. beaivvi, dii. 12:30-14:00, Spansdalen grendehus
- Skániin: čakčamánu 11. beaivvi, dii. 12:00-14:00, Várdobáiki

Gulaskuddan

Buohkat geat háliidit, sáhttet sáddet čálalaš gulaskuddancealkámuša skovi bokte mii lea Sámedikki neahttasiiddus. Gulaskuddanáigemearri lea čakčamánu 18. beaivvi 2026. Eambo dieđut ja gulaskuddanskovvi gávdnojit dás:

<https://sametinget.no/politihkka/gulaskuddamat/aktiiva-gulaskuddamat/?sprak=12>

Jus it sáhte searvat digitálalaččat, de maddái lea vejolaš sáddet gulaskuddancealkámuša poastta mielde.

Sámediggi – Sametinget

Postboks 3

9735 Kárášjohka/Karasjok

Eambo dieđut

Sámediggi ávžžuha sihke gulaskuddaninstánssaid ja ovttaskas olbmuid juogadit dieđuid álbmotčoahkkimiid ja gulaskuddama birra eará organisašuvnnaide, ásausaide dahje ovttaskas olbmuide geain sáhtta leat beroštupmi searvat.

Eambo dieđut guvllolaš gulaskuddanproseassa birra gávdnojit Sámedikki neahttasiiddus.

Høring – behov for samiske tilbud, ordninger og tiltak i Vesthavet valgkrets

Sametinget inviterer det samiske samfunnet i Vesthavet valgkrets til å delta i høring om behov for samiske tilbud, ordninger og tiltak med mål om å reparere skadene etter fornorskningen i valgkretsen.

Bakgrunn

Gjennom sannhets- og forsoningskommisjonens rapport og påfølgende behandlinger av rapporten i både Sametinget og på Stortinget, har det blitt tydelig at behovet for reparasjon etter fornorskningen er stort. Fornorskningen har skapt sår i lokalsamfunn som må leges. På tross av den omfattende innsatsen som er lagt ned for å revitalisere og styrke samisk kultur, gjenstår mye arbeid. Mange har blitt frarøvet samisk språk og kultur, og kan ha behov for veiledning og støtte i prosessen med å finne frem til, ta tilbake eller styrke sin samiske identitet. Flere mangler arenaer for samisk fellesskap.

Alle samer skal ha tilgang til samiske barnehagetilbud, samisk opplæring på grunn- og videregående skole, og regelmessige møteplasser med samiske språk- og kulturtilbud.

Sametinget inviterer til regionale høringsprosesser med mål om få frem behovene for samiske tilbud, ordninger og tiltak i hver valgkrets. Høringen skal legge grunnlag for en vurdering av hvorvidt og på hvilken måte de ulike samiske valgkretsene behøver styrket eller endret innsats fremover med hensyn til å revitalisere, bevare eller styrke samiske språk og samisk kultur.

Andre halvdel av 2026 holder Sametinget høring i Vesthavet valgkrets. Dette er den fjerde valgkretsen der en slik høring gjennomføres. Tidligere har det vært folkemøter i Nordre, Sørsamisk og Østre valgkrets. I løpet av tre år skal det holdes høringer i alle Sametingets valgkretser.

Målsetning

Målet med høringen er å få svar på følgende spørsmål:

- Hvilke behov har samiske lokalsamfunn og enkeltpersoner for fremover å kunne reparere skadene etter fornorskningen i valgkretsen?
- Hva kan lokale samiske aktører gjøre selv?
- På hvilke områder kan samarbeid med kommuner og norske institusjoner og organisasjoner være aktuelt?
- Hva bør Sametinget legge til rette for?
- Basert på tidligere erfaringer med Sametingets tilskudd og ordninger, er det behov for endring eller styrking av disse?

For å sikre at de regionale høringene gir en grundig forståelse av behovene i Sametingets valgkretser, kan det være nyttig å ta utgangspunkt i følgende spørsmål:

1. Kulturelle og språklige behov:
 - a. Hvilke tiltak mener du/dere er nødvendige for å styrke, synliggjøre og bevare samiske språk i deres område?
 - b. Hvilke tiltak mener du/dere er nødvendig for å synliggjøre, styrke og videreføre kulturelle aktiviteter og/eller tradisjonell kunnskap i deres område.
2. Kunnskap og kompetanse:
 - a. Hvilke utfordringer opplever du/dere med tilgang til offentlige tjenester som er kulturelt tilpasset, og hva kan gjøres for å møte disse utfordringene?
 - b. Hvilke tiltak mener du/dere trengs for å øke bevissthet og kunnskap om samisk kultur og historie i deres område?

3. Økonomisk utvikling:
 - a. Hvordan kan Sametinget støtte samiske næringer i deres område bedre?
 - b. Hva slags tilskuddsordninger eller økonomiske støtteprogrammer trengs for å møte lokale samiske behov?
4. Sivilt samfunn og møteplasser:
 - a. Er det tilstrekkelige møteplasser og kulturarenaer for samiske aktiviteter i deres område? Hvis ikke, hvilke møteplasser eller arenaer trengs?
 - b. Hva kan gjøres for å styrke samisk sivilsamfunn og organisasjonsliv?
5. Samarbeid og partnerskap:
 - a. Hvordan kan Sametinget bidra til å styrke samarbeidet mellom samiske institusjoner, lokale myndigheter og andre relevante aktører, slik som næringsaktører, i deres område?
 - b. Er det spesifikke partnerskap eller prosjekter i deres område som dere mener bør prioriteres?

Folkemøter

I forbindelse med høringen i Vesthavet valgkrets inviterer Sametinget alle interesserte til folkemøter i:

- Drag: onsdag 26.august
- Saltdal: torsdag 27.august
- Sortland: onsdag 9.september
- Narvik: torsdag 10.september

Mer informasjon om tidspunkt og lokale vil publiseres på sametingets nettsider og sosiale medier.

Folkemøtene er åpne for alle. Det blir tolking fra samisk til norsk.

Det vil også bli arrangert kaffemøter i følgende steder:

- Spansdalen: 10. September, kl. 12:30-14:00, Spansdalen grendehus
- Evenskjær: 11. September, kl. 12:00-14:00, Várdobáiki

Høring

Alle som ønsker det, kan sende inn skriftlig høringsuttalelse gjennom skjemaet på Sametingets nettside. Høringsfristen er 18. september 2026. Mer informasjon og hørings skjema finnes her: <https://sametinget.no/politikk/horinger/aktive-horinger/>

Dersom du er forhindret fra å delta digitalt, kan du også sende oss ditt hørings svar via post.

Sámediggi – Sametinget

Postboks 3

9735 Kárášjohka/Karasjok

Mer info

Sametinget oppfordrer både høringsinstanser og enkeltpersoner til å dele informasjon om folkemøtene og høringen videre til andre organisasjoner, institusjoner eller enkeltpersoner som kan ha interesse av å delta.

Mer informasjon om den regionale høringsprosessen finnes på Sametingets nettside.

Varrudagáj /
Med vennlig hilsen

Silje Karine Muotka
Sámedikkepresidænnta / Sametingspresident

Dát tjála le elektrávnálatjtat dáhkkidum
ja vuollájtjálek sáddiduvvá.